

Մանկանի Էփեսոս

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԻՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԻՔԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

1867 ՄԱՐՏ 15 ՉՈՐՇԷՄՊԻՆՆ

ՆԻՄԵՐՈ 299

Մանկանի Էփեսոս հասցիքով 6 հատի անհատ 300
հատի Էփեսոս, անհատ Էփեսոս, Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս
Էփեսոս Էփեսոս, 200 Էփեսոս, Էփեսոս Էփեսոս 100 Էփեսոս
Էփեսոս, Էփեսոս Էփեսոս 50 Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս

Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս
Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս
Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս
Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս

Մանկանի Էփեսոս հասցիքով 6 հատի անհատ 300
հատի Էփեսոս, անհատ Էփեսոս, Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս
Էփեսոս Էփեսոս, 200 Էփեսոս, Էփեսոս Էփեսոս 100 Էփեսոս
Էփեսոս, Էփեսոս Էփեսոս 50 Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս Էփեսոս

ՀԱՎԱՏԻՍՏԹՈՐ ԹԵԼԵԳՐԱՖԻՅԷ

(Առանց Հաճախման)

Փարիս 25 մարտ տխրամբն սաաթ 8 վե
50 տագրգասնտա .

Էստամբ Ուսումնայն

Լոնտրա մարտ 25, գտրանառ 30

Բրուսիա իւ Գալիէրա վե Վիւրդէնպէրկ
պէնիսնտէ օլան անտնամէլէր իւին Ֆրանսա-
աա էփէրիէ պիր էնտիլէ հաաըլ օլմուլ տուր .

Փարիս 26 փետր . ախշամբն սաաթ 2
վե 45 տագրգասնտա .

Լոնտրա . — Մ. Կատրսթըն ինթիսապ
մատտէսնէ տայիր օլան իսլաաթ լայիհա-
սընա գարլը սէօլէմէքտէ տիր . Պու խու-
սուստա վիւքէլանըն քիւլիք տիւլէնէկի ու-
մուսէն թախմին օլունմագտա տըր .

Պէրլին . Բրուսիա գրալընըն մէվուտի
կիւնիւ միւնասէպէթիլէ իրատ իթտիքէրի
պիր նութգտա « Բրուսիա տէվէթիլին ազ
վագըթտան կէլէնէք մէմուրիլէթի » (Թէ-
լէկրաֆտա չէօլէ եաղըլմըլ տըր եանի , Բը-
րուսիանըն ազ վագըթտան մէմուրիլէթի սուլ-
հա մէյեալ) սուլհա մէյեալ օլաճաղընը պէ-
եան իթմիլ տիր .

ՀԱՎԱՏԻՍՏԹՈՐ ՏՈՒԽԻԼԻՅԷ

Էթօալտա օգուստուղունա կէօրէ ,
Հիւքիւմէթի սէնիյէ թաւաթընտան էճ
նէպիլէրին թիւրքիտա միւլք սահիպի
օլմալարընա տայիր վէրիլէն գարար շու
վէճ իւզըն իմիլ . եանի , թէպտաեի էճ
նէպիլէտէն օլանլար , իսթէտիքէրի գա-
տար միւլք ալապիլէնէքէր տիր , վէ եինէ
էվվէլէրի կիպի քէնտի գօնօլօսիսանէլէրի
հիմայէսի թահթընտա պուլունուպ , ֆա-
գաթ եալընըլ էճնէպի , վէ եախօտ էճ
նէպի իւլ թէպտաեի տէվէթի ալէստէն
օլանլար պէնիսնտէ վուգու պուլան միւլք
ճէ տալալար , գօնօլօսիսանէ թէրճիւ
մանը հազըր պուլունուղու հալտէ ,

Օմանը շէրիաթը մարիֆէթիլէ , լու-
կէթ վէ թէսվիէն օլունաճաղ տըր . վէր-
կի խուսուսուսա կէլինտիքտէ , էճնէպի
լէր շախտէ պիտ պուլունան վէրկիլէր
տէն եինէ ազաոէ գըլընըլ , ֆագաթ
մահաւ վէրկիլէրի , վէ քեաֆֆէթի միւլք
իւզէրինտէ օլան վէրկիլէր իւլէն , թէպտա-
թի Տէվէթի ալէստէ իւլ , պիր ալալարա
մուամէլէ օլունաճաղը անալըլմըլ տըր .

— Մանկանի Էփեսոս 296 ընթը նիւսիւն-
սինտէ օգուստան պիր թէլէկրաֆտա , Ֆը-
րանսա թաւաթընտան Պապը-ալիլէ , կի-
րիտի Էփեսոս թէրք իւլէմէսինէ տայիր
պիր նասիհաթ վէրիլմիլ իտուկի օգուս-
մուլ իտի .

Լա թիւրքի նամ ղաղէթա , պիր սու-
լէթի թէսվիլտէ , բագար իրթէսի կիւնքի
նիւսիւնտէ , հիւլ պիր թաւաթտան ,
Պապը-ալիլէ էօլէ պիր նասիհաթ վէրիլ-
մէտիկիլէ պէեան իւլէտիկիլտէն , տիւնքի
լէվանթ պուլունա ճէվապ օլալար , — կէր-
չի հէնուլ մէքքիւր նասիհաթըն վէրիլ-
մէսի իճրա օլունմամըլ տըր , լաթին Ֆը-
րանսա սէֆիլի Մ . Պուրէյէ պուլունան
պիր ալէվվէլ էօլէ պիր էմիր կէլմիլ տիր .
չիւնքի Ֆրանսա շիմտի քէնտի բօլիթիգա-
սընը տէյիլթիլմիլ տիր , վէ Մ . Պուրէյէ
պուլունա նասիհաթ իճրա իթմէք իւլէն , պիր
միւնասիպ վագթ ու վէսիլէյէ պէլէմէք-
տէ տիր , — տէմիլ տիր .

Կ Ե Յ Վ Է

Պու սէֆա կէլվէտէն էսէֆէնկիլ
պիր ուզուն մէքթուպ ալմըլմըլ տըր .

Մէքքիւր մէքթուպուն մաէլինէ նէ-
գարէն , էթ քէսիմիլին ճիւմա իրթէսի
կիւնիւ , եանի փէտրուար 25 տէ , Օր-
թա-քէօլէն եօգարը մահէլէսի էրմէնի
տէլգանլարը , պիր մահէլէսի տալուլ
զուրնա չալտըրաղ , սայիր սինէլէր մի-

սիլու էյէնտիքտէն պալգա , ֆէրաաթը
բագար կիւնիւ սաաթ օնուսա գատար
տաիսի էյէնիլլէր իստէ , ալաղը մա-
հէլէ Րուլ տէլգանլարընտան 20 նէ-
ֆէր գատարը , էօնէրինտէ չալըլ , վէ
էյէրինտէ սօբալար պուլունուղու հալտէ
կիտիպ էրմէնի տէլգանլարը իւլէրինէ
կիրմէք իսթէրլէր , վէ օրատա հազըր պու-
լունան էրմէնի վէ Րուլ միւթէպէրլէրի ,
հէրսի պիր եէրտէ օլուուգալընտա պիր
գալգա չգարաճաղարը ինթիմալինի
իսթաթ իւլ , պալգա պիր եէրէ կիթմէ-
լէրինի նասիհաթ վէրիլլէր , վէ մէքթու-
լար տիլնէմէյիպ իսրար իթտիքէրինտէ ,
իքիսինին էլինտէն սօբալարը ալապաղ տէ-
լիտէրլէր իստէ , պուլնար եինէ տիլ-
մէյիպ , բաաթ կէթիլտիքէրի իքի նէէր
էրմէնի տէլգանլարընտան էլէրիլէքի
սօբալարը ալըլար , վէ սայիր էրմիլ տէ-
լիգանլարը պուլուն կէօրէրէք վէ պէս-
պէլլէր գապա աալըլմըլ իտէրէք էթի-
չիլ էրմէնի տէլգանլարըն սօբալարը-
նը թէքրարէն Րուլարտանէթիլարըր-
լար , վէ եինէ ճիւմալիլլէրին տէվամ
իտէրլէր .

Րուլ տէլգանլարը պուլուն հալթ քէն-
տիլէրինէ պիր մէքթուպ ալալար իթտիք-
լէրինտէն , տօղրու անալլէրլինէ կիտէ-
րէք , վէ « իրիսթեանլըլ սէվէն արգա-
մըլ սըրա կէլինի տէլէրէք , պալարը-
նա կէնճէրտէլ վէ իսթիթալարտան վէ
ճահիլ ու ալըլլարտան իքի եիւզտէն
գէեաոէ աոամ թիւրլար , վէ էլ-
լէրինտէ թիւֆէնք , տապանճա , պը-
չագ , պալթա վէ սօբալար պուլուն-
տուղու , վէ սաաթ իսէ կիճնին պիր
պըլչուղունա վարմըլ օլուուղու հալտէ ,
պաղըլմըլ չաղըլմըլ էրմէնի մահէլ-
լէսինէ կէլիլլէր , վէ պիր թագըլ քիւ-
ֆիլլէր վէ հագարէթլէր իւլ էրմէնիլէ-

րի մեյտանը միւտարեպէյէ տալէթ իւտէրլէր իսէտէ, Էրմէնիլէր գորգազլըզ, վէ տահա սահիհի ագըլըլըզ իտէրէք, գաբուտան տիշարը չըգմաորգտան պաշգա, ըչըգլարընը տախի սէօնտիւրիւրլէր, վէ սէսլէրինի քէսէրէք քէօշէլէրէ պուճագլարա չէքիլըլէր:

Բուճ տէլիգանլըլարը գարշըլարընտա վուրուճաճագ ատամ պուլամաորգլարընտան, վէ քէնտիլէրինի կիրիտ տաղլարընտա գանն իթտիքլէրինտէն, « օլա՛ն, Էրմէնիլէր, էկէր սիգտէ երկիթլիք վար իսէ չըգըն մէյտանէ, պիզ կիրիտլիդ, ատամը չէօյլէ, պէօյլէ եաբարըզ » տէրլէր, վէ պօշա սիլահլար տախի պօշալըլար իսէտէ, թէհի եէրտէ չալըշորգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ, նամէրտիլի իրթիքեապ իլէ, գարշըլարընա ըստթ կէլէն ալթմըշ եաշընտա պիր Էրմէնիլի, սիննին հիւրմէթէն ճանընա գաստ իթմէքսիզին պիր իյի տէօյտիւքտէն սօնրա, Էրմէնի մէքթէպինի վէ պիր գաշ Հայ խանէսինի տախի, պիր իյի թաշարլար, վէ ճամ վէ չէրշէվէլէրինի գըրարլար:

Պուճ հէնկեամտէ Բուճ միլլէթ պաշըր Եանագօ աղանա խապէր կիթտիկինտէ, մէրգուճ գօշար կէլիւր, վէ Էրմէնի միլլէթ պաշըր ՅարուԹիւն աղա կարպետեան խանէսինէ պիր գաշ նէֆէր միւթէպէր գաթլար թէճէմմիւ իտէրլէր, վէ թէքլարէն պըրագըպ իշլէրինէ կիթմէլէրինէ տայիր մէրգուճան շարապ ըագը բալիգարեալարընա նասիհաթ վէրիրլէր իսէտէ, մէրգուճար տիյնէմտիքտէն վէ տիւրիւ թէհտիտլէր կէօսթէրիպ վէ հագարէթլէր իթտիքտէն պաշա, Հայլարտան պիրիսինին քիւրքիւ եաշընտան տախի թուԹարագ չէքիշտիրմէ իսթէտիքլէրինտէ, մէրգուճ Եանագօ ըագուլթարըր, Ֆագաթ պու ալապիր իքի Էրմէնի տաեագ եէր, վէ պիրիսիէ ֆէսինի գաբտըրըր:

Շուճ տախի ունուԹմաեղ սէօյլէմէյէ քի, ուճ տէլիգանլըլարը, թաշլարըլարը վէրտէն պիրիսինին սահիպինի տիշարը իսթէտիքլէրինտէ չըգմաորգտան պաշգ, օլ արատա, խանէնին պիրիսինտէն, Հայարա նէգարէն գաղաւա, Բուճարա նէարէն գաստի օլարագ պիր սիլահ բաթլարըլընտան, պիր խանէնին գաբուտուճու յըմանա չըգըշորգտան պաշգա, չալը չէքը թօրլանարագ աթէշէ վերմէքլիյէ տախի չըգըշըրլար:

Վէլհասըլ շուճ հալ պիւ պուշուգ սաաթ տէվամ իթտիքտէն սօնրա, Եանագօ աղա մէրգուճանը գանտըլարագ պիր թագրիպ սաաթ իւշտէ մա՛էլլէլէրինէ կէօթիւրմէքլիյէ մուվաֆֆագ օլուր, վէ մէրգուճան տէլիգանլըլար կիւեա պիր ֆիւթուհաթ եաբտըլար կիպի սաաթ պէշէ գատար իճրայի ճիւմպիւշ իտէրլէր:

Բագար-իրթէտի սապահըսը օլտուգտա, Էրմէնի միլլէթ պաշըլարը վէ սայիր զէվաթը միւթէպէրէ պիր եէրէ կէլէրէք, քէյֆիյէթի հալի հիւքիւմէթէ խապէր վիրմէքլիք զըմընտա միւգաքէրաթա կիրիշիրլէր իսէտէ, պիր տէֆա Բուճ միլլէթ պաշըլարըլա կէօրիւշիւպ գօնուճագլըլըլէրինտէ իթտիքլէրինտէն, մէրգուճանը մէճիլիլէրինէ տալէթ իտէրլէր: հալ պուքի մէրգուճար կէլմէյիպ, քէնտիլէր կէլսինլէր տէյի խապէր կէօնտէրիլէր, վէ հայլար տախի գալգըպ կիտէրլէր:

Թարաֆէյն պիրլէշէրէք միւգաքէրաթա կիրիշտիքլէրինտէ, թարաֆէյնին սահիպ ճիւնհալարը թէրպիյէսի վէրիմէսի նիյէթիյէ, հիւքիւմէթէ խապէր վէրիւմէսինէ գարար վէրիրլէր, վէ մէքքիւր գարարը իմգալարըլտան սօնրա իճապը իճրասընա թէշէպպիւս իտէրլէր:

Քէյֆիյէթի հալ հիւքիւմէթէ խապէր վէրիլիքտէ, Միւտիր էֆէնտիԹաւաղըտա օլտուգուճուտան, վէքիլի պուլուճան վէ ըէլիսի մէճիս օլան հաճի Մէհմէտ էֆէնտի, վէ աղայի մէճիստէն միւթէվէլի զատէ Էտհէմ պէյ, վէ գապթիյէ չափուշու Սհմէտ աղա, մայիէթլէրինտէ պիր գաշ նէֆէր գապթիյէ պուլուճուտուգուճ հալտէ մէքքիւր գարիյէյէ կիրիպ, միգան մահէլլինէ ինտիքտէն, վէ Բուճ միլլէթ պաշըր Եանագօ աղանըն խանէսինտէ թաամ իթտիքտէն սօնրա թէքլարէն միգան մահէլլինէ կիթմիշլէր, վէ Էրմէնիլէրի տախի ճէլպ իլէ իսթիլիթաւ գապաշլարըլար տըր:

Բուճ տէլիգանլըլարընա, էվէրի թաշա թուԹմալարընըն սէպէպի սիւալ օլուճուտագտա, Տէլի Օհանըն վէ Տօնիկ օլուճուճ խանէլէրինտէն սիլահ պօշալթըլմը օլտուգլարընը, վէ պու ճիհէթլէ քէնտիլէրէ սէպէպիյէթ վէրմիշ պուլուճուտուգլարընը իֆատէ իթմիշլէր, վէ Տէլի Օհան թիւֆէնկի օնլարա պօշալթմատըլընը վէ Տօնիկ օլուճ իսէ էվինտէ սիլահ տախի պուլուճմատըլընը պէեան իյլէմիշլէր իսէտէ, օլ պապտէ Բուճ տէլիգանլըլարընտան իսպաթ վէ շահիտ իսթէնիլիթտէ, Միգան գօլճուլարընտան Օսման աղա իլէ Մէհմէտ աղա չէհապթի իթմիշլէր տիր:

Պուճուճ իւզէրինէ Տէլի Օհան իլէ օլուճուճ վէ Տօնիկ օլուճուճ ալըն աշաղը իտէրլէր, վէ Բուճարտան տախի ետի սէքիզ քիշի աշաղը վիրմէք իւզընէ Էրմէնի ֆագըրլարընտան պիրիսի իշ պիթտի գաննիյէ, « պիզիմ էվին քիւրէմիլլէրինի » քիմ թագմին իտէճէք տիր, պու իշտէն Եանագօ աղանըն տախի մալիւմաթը վար տըր, գարարըլմ օնտան լազըմ կէլիւր տիմէսի իւզէրինէ, մէրգուճ Եանագօ աղա հիտտէթլէնէրէք մէրգուճ մու աախի ալ աշաղը իթտիրիր: վէլհասըլ պագարլար քի, իքի եիւզ նէֆէրտէն

գիեատէ օլան Բուճ տէլիգանլըլարը եէրինէ, պէշ ալթը նէֆէր գուրնաճը վէ տալուճուտան պաշգա քիմսէ գալմագ, քեաֆֆէսի սէլամէթէ չըգար:

Քէյֆիյէթի հալ, մարտ Յտէ կէյվէտէ հիւքիւմէթ գօնաղընտա տախի մէվգըրի թէֆիլէ գօնուլարագ, Բուճարըն էվէրի թաշաեղպ վէ սիլահ պօշալթմալարը զըմընտա, Էրմէնիլէրտէն իսպաթ վէ շահիտ իսթէնիլիթտէն, թարիլի մէքթուպու ֆէրտաթը կիւնիւլազըմ կէլէն շահիտլէրին իրաալինէ գալար վէրիմիշ իսէտէ, հէնուգ օնտան սօնրա պիր խապէր ալընամալը տըր:

Պէօյլէ պիր աեբպլանմանա շաեան ուլղուճուլուգա պաշլըճա սէպէպ, պիզ գանն իտէլիք քի, Բուճ վէ Էրմէնի տէլիգանլըլարընը, էթ քէսիլի միւնասէպէթիյէ, շարապ քիւրէլէրինի պիրազ գիեատէճէ պօշալթմալարը օլմուշ տուր, վէ իքի թարաֆտա տախի ազ չօգ թագսիրաթ պուլուճմալը տըր:

Ֆագաթ, էկէր շուճ մէքթուպուճ մալիլինէ իյիճէ տիգգաթ օլուճուր իսէ, Բուճ միլլէթ պաշըր Եանագօ աղա, հագգանիյէթ վէ առալէթտէն գիեատէ զայրէթի միլիյէյէ ըիպէթ իլէ, Բուճ տէլիգանլըլարընա թարաֆկիրիք իթմիշ օլուպ, վէ իսթիլիթագա կիտէն էֆէնտիլէր իսէ, հաքիմ օլտուգլարը հալտէ, մէրգուճ չօրպաճընըն խանէսինտէ թաամ իթմէլէրիյէ, մէրգուճուճ նուֆուգու թէրազիսինին աղըրլաշմատընա սէպէպիյէթ վէրմիշլէր տիր քի, պու խուսուս, պիզճէ հէմ վազիֆէլէրինին խալիճինտէ տիր, վէ հէմտէ էմիլ պասիրէթէ մուղայիր տիր: հաքիմ օլան առամ, էկէր հագգանիյէթ վէ առալէթին քէմալի իճրասընը միւրատ իտէր իսէ, պու եօլուտ օլան էն քիւշիւք վէսիլէլէրտէն տախի քէնտիսինի սագընմալը տըր:

Ումարըզ քի հիւքիւմէթի մահէլլիյէ, պու քէյֆիյէթտէ հագգանիյէթ ու առալէթի քեամիլէն իճրա իտէրէք, պիր եա պիր թարաֆըն խաթըրըն ինճիթմէտիքտէն պաշգա, ճահիլլէրին թէրպիյէսինի, վէ իքի միլլէթ պէյնինտէ էվէլի կիպի հիւսնի իմթիգաճ վէ մուհապպէթին իպգասընա սէպէպ օլմագլըլա հիմմէթ իտէր:

Շուճուճ տախի ունուԹմաեղ սէօյլէմէյէ քի, Էրմէնի միլլէթ պաշըլարը, Բուճարըն տալէթ իթտիքտէն սօնրա, կէլմէտիքլէրինի կէօրտիւքլէրինտէ, գալգըպ քէնտիլէրի աեաղլարընա կիթմէլէրիյէ, քիւշիւքիւլի իլթիքեապ իթմիշլէրտիր, վէ պու խուսուստա Բուճարըն քիպրի մէտհէ շաեան տըր:

— . . . Միւլէլիֆ .

Շուճ աթիտէքի իլանը Մանգուճէնիզլէնէլիլինէ հիմմէթ պուլուճմալըլա ըէճա օլուճուճ:

Գայսերիյէ թապի Էվքերէ գարիյէսի
ապրիլի 14-ին հաճի Ղարա օղու հա-
մաճը շիշման Աբրահամնամ քիմէսնէ,
պուռնան տէօրթ մահ մուգատտէմինտէն,
խաւթալըգ վասէթասիյլէ քիմէսնէ պիր
քէտէրի օլմազ տէրէճէտէ ազլընա խիֆ-
թէթ կէթիրմիշ օլուպ, անճագ կիտիպ
կէթիրկի մահէլտէն, վէ աճլըգ սուսուգ-
լուգտան պիխապէր օլարագ, հէր պու-
լունտուղու գահվէ վէ վերանէ քէօշէլէ-
րի միսիլիւ մահէլտէրտէ վագըթլար իլէ
տալկըն վէ ուլուշուգ հէյսէթի իլէ ապլա
գըրլտանմագըրըն ալագտա տուրմագ
կիպի, աճընաճագ պիր հալտէ պուլուն-
մագտա իքէն, պու չըգան փետր . 8 չար-
շամպա կիւնիւ « Էվքերէլի հէմշէհրիլէրի
մուափէնէթի իլէ » Սամսոն ճանիպինտէն
մէմէքէթինէ կէօնտէրմէք նիլէթի իլէ,
վասիթա նամ Օսմանլը վարօրու վասէ-
թասը իլէ եօլճու իտէլէր րոտէ, իյ-
նէպօլու, Սինապ վէ Սամսոն, շու իւշ
մէմէքէթիլէրին գանդիսինէ չըգմըշ օլու-
ղու էլան մալիւմ օլմաեղպ, ղայպ օլմուշ
տուր . Եիւր հէսիլ գըր օլունան իւշ իսկէ-
լէնին պիրիսինէ գալապալըգ իլէ չըգմըշ,
վէ քէնտիսինէ մալիւ օլմաուղընտան սէ-
ֆիլ իւլ հալ իլէ պիր քէօշէտէ պուլուն-
մագտա տըր . իմտի օլ թարաֆլարտա
կէրէք միլէթիմիլ վէ վաթանտաշլարըմը-
ղըն պալտատէ պէյան գըրտըղըմըգ ահ-
վալտա վէ շու թէսափուրտա « Սին 40,
պօյ օրթա վէ շիշման, էլպիսէ շալվար,
իսի Աբրահամ պիր առամ կէօրտիւք-
լէրինտէ, իվվէլ էմիրտէ եօլ մէսարիֆի
վէ քիրասը մէմէքէթտէ ֆամիլեաթ թա-
րաֆընտան վէրիլմէք իւզըն պիր Գայսերի
գաթըրճըրնա թէսիլմ իթմէյէ վէ պու-
րաեա տախի պիտիլմէյէ հիմմէթ իթ-
մէլէրի արգու օլունուր . խուսուսա քի,
կէրէք պուրատա պիւարէ էվատընըն վէ
մէմէքէթտէ ֆամիլեաթըն չէշմի եաշ-
լարընը սիլիպ, վէ տիւշար օլուղլարը
խէյթ ու մահգուշիլէթտէն ազատէ գը-
լաճագլարընտան մատա հէմ միլէթիլէյէ
վէ հէմ վաթանտաշլըգա պիր կիւնա իֆ-
թիխար սայրաճագ ֆագիլէթ վէ ղայ-
րէթ իթմիշ օլաճագլարընա թարիֆէ հա-
ճէթ մի գալըր :

1867 մարտ 14 Ասիլթանէ

Սարգիս Ս . Վ . Տէր Թորոսեան

Ի Ե Ա Ն Է

Ֆագիլէթ ֆէրիշթէսի (հրեշտակը)
ճէմալին կէօսթէրտիքտէ, հէր եիւզ
կիւլէր, հէր լիսան թէշէքքիւր, վէ հէր
գալպ ֆէրահ ու թէսէլի պուլուր .
Արգու վէ ղայրէթ, հէր կիւլիլէյէ
վէ ֆէնալըգա ղալէպէ իտէր, սէֆալէթ
կիրապը գարանըր, սէատէթ գարու-
սու աշըլըր, վէ մէտէնիլէթ ու էմրի
թէգատուիւմ պանտէրասը թէմէվիւճէ
պաշար :

Թէնպէլլէք, թէտպիւրսիլլէք վէ իւմիտ
ֆսիլլէթի հիւքմ իտէն եէրտէ, մալալ-
լի, մէյվէտար աղաճլար գուրուր, ա-
գըր սուլար տուրուր, ֆագըրլըգ մէյ-
տան ալըր, սէֆալէթ աթտէր աղգըն ա-
շըր, վէ ճէմիլլէթի պէշէրիլլէ պէտէ-
վիլլէթտէ գարար գըլար :

Էսէֆ իտէճէք հալ, պիր գաշ սէնէ-
մէն պէրու, պիլմէյիլ իւք թէրճիւման-
լըգ գաշըր ուղուրսուղ լիսան իթմիշ-
տի, պիր թագըմ առամլար, « պու միլ-
լէթ առամ օլմագ, պու միլլէթ թէրպիլ-
յի գապուլ իթմէգ, պու էհալի փարա-
վըմէգ, վէլ հասըր, պու միլլէթտէ տուլ-
ղու եօգ տուր » իֆթիրա իտիսու իլամ-
լարըլա, չօգլարը իւմիտ քէսիլլէյինէ տիւ-
շիւրմիւշ, չօգլարը Էրմէնիլլէք իսմինտէն
թիքսիլտիլմիւ, մէլլէ վաղիֆէսիլլէ-
յի տըլար գըլմըշ, վէ պինաէն ալէյա,
թէսպիլի միլլէթին տանէլէրինի պիր պի-
րինտէն եիրագլանտըրմըշ իտի :

Հիքմէթի խիւտա, իզմիտ գալիլլէլէ-
լէրի պիշարէկեանը տիւշարը գարուրէթ
ու մահրուլիլլէթ օլմուշ, հիշտէն պիր
ճէսարէթ իլէ շու շիմտիքի իեանէ տէֆ-
թէրի աշըլմըշ, վէ մէգքիւր լէքէլէրին
քէսաֆթէսինի սըրֆ իֆթիրատէն իպա-
րէթ պուլունտուղու թաստիլ օլունմուշ
տուր :

Էվվէթ, պու միւնասէպէթիլէ, Հայ-
լար էհիլ ֆագիլէթ վէ սահիպ տուլղու
օլուղլարընը, վէ ֆուգարա ուղուրտա
իզհարը համիլլէթ իտիպ, վէ ղայրէթի
միլլէյէ վէ վաթանիլլէ իզթիլլաթընճա,
քէնտի գուտրէթիլլէյէ կէօրէ, հէր
թարաֆտան, քէնտի գանտաշ ու գարըն-
տաշլարը իմտաուրնա եթթիլլէյիլլէյէ աճա-
տէ պուլունտուղլարընը գաթ էն տէր
գաթ իպրագ իլէմիլլէլէր տիւ :

Աճէպա պու սէյլէտիլլէրիմի թաս-
տիգէ, տիւնքի կիւն ալտըլըմ իեանէլէր
վէ իեանէ իսպէրլէրի քէսաֆի տէյիլ մի
տիլլէր :

Տիւնքի կիւն օտամըգա կիթտիլիլլէյէ-
տէ, Մըսըրտա 30 լիւրա թօրլանտըր մէք-
թուպունու օգուտուգտան սօնրա, իս-
կէնտէրիլլէյէ կէլէն 25 լիւրալըգ էմանէթ
մէքթուպունու տախի օգուտունշ, վէ ա-
նիտէ պիլգաթ իսթանպուլա Մըսըր բօս-
թախանէսինէ գօշմուշ, վէ եէտէմիլլէյէ-
քի սէնէտի թաստիլ ֆթտիլլէթտէն սօն-
րա կիւլիլլէյէ, օրատան վարօրա, վարօր-
տան էմանէթիլլէթալարագ թէքլարէն կիւլ-
րիլլէյէ կիթմիլլէյէ տիւ :

Պիրտէ պու հէնկեամտէ Մանշէս-
թէրտէն պիր մէքթուպ իլէ 22 ինկիլիլլէ
լիւրա վէ 14 շիլին իսպէրիլլէյէ ալտըր-
մըգ պիլլէ, կիտիլլէ իհալէ օլունան մա-
հէլտէն մէգքիւր իեանէյի տախի ալըր-
շըգ տըր . պիրտէ օտամըգա տէօնտիլկիւ-
միւլլէյէ, թրապիլլէյէ իրալ օլունան
41/2 լիւրա կէօրմիւշիւլ տիւր, վէ պիր

իլմիր մէքթուպունտա, մէսրուրէն, պիր
գօմիլլէ մարիֆէթ վէ հիմմէթիլլէ շիմ-
տիլլէ գատար 10 պին ղուրուշ թօրլա-
նըլտըր, վէ 20 պին ղուրուշա իպլաղէ
շալըշըլտըրըն, վէ հէր հալտէ 15 պին
ղուրուշա իպլաղ գըլընաճաղընը օգու-
մուշուղ տուր . վէ հէնուղ գալէմի էլի-
միլլէ ալըր, վէ եսաղը եագմաեա պաշա-
մըշ իքէն, օտատան իշէրի, վէ էլլինտէ
պիր թօրպա փարա պուլունտուղու հալ-
տէ, իմամէլի իսան օտապաշըսը Աւետի-
աղանըն կիրտիլի, վէ 765 ղուրուշ իեա-
նէ կէթիրտիլի մա մէմուշիլլէ կէօրիւլ-
միւշ տիւր . նասըլ քի շիմտիքի հալ,
Մանշէսթէր իեանէսինի հիմմէթ իտէն
գաթլարըն իսիլլէրիլլէ թէշէքքիւրէն պէ-
սան իլլէտիլլէյէ պաշգա, բէյտէրթէյ տի-
կէրլէրին տախի պէեանէ միւսարաաթ
իտէճէկիլլէ :

Մանշէսթէրտէ պուլունան կէրէք բու-
հանի վէ կէրէք ճիւմանի միլլէթտաշա-
րըմըգ հագըրնտա իզհարը թէշէքքիւր
իթտիլիլլէյէ սըրաաթա, աթիտէ, էսամի
սըրաաթնտա զեքրի կէօրիլլէյէ, վէ քէնտի-
սի ճիւմա-բագարը օլուպ, վէ Պուլղար
միլլէթիլլէյէ օլան Մ . Եուվան Մարգո-
վիշ հագըրնտա տախի ալըրճա իզհարը
թէշէքքիւր իտէրիլլէ . շիւնքի, շու հա-
միլլէթքէալըգա քէնտի քէնտուլլէ հիս-
սէմէնտ օլմուշ տուր :

Հէր նէ գատար մէգքիւր իեանէնին
տէֆթէրի ինկիլիլլէ լիւրաթ իւզըն իշար օ-
լունմուշ իտէտէ, պիլլէ քէնտի հիսապը-
մըգա ուլտուրմագ իշին, լիւրալը 110 ղու-
րուշտան հիսապիլլէ, ղուրուշ հիսապը-
լա պէեան իտէրիլլէ :

Դրշ-	
Խայրլահա պիր գաթ	110
Քէգա	110
Մ . Ե . Անուխեան	22
Մ . Էքիլեան	110
Մ . Եղիազարեան	110
Մ . Մ . Թոլմաս	110
Մ . Մ . Թօգաթլեան	110
Մ . Ճերմակեան	22
Մ . Եուվան Մարգովիշ	60-20
Մ . Եսայի Եսեուլ	110
Մ . Կարապետ Գաբամաճեան	55
Մ . Գ . Կիւմուշկէրտան	110
Մ . Խ . Վարպետեան	110
Մ . Մէլիքեան	110
Մ . Կարապետ Արզըեան	110
Մ . Աղէքսանդր Յովհաննէս	110
Մ . Սարգիս Յովսէփեան	55
Մ . Ռ . Մ . Բէշտիմալեան	110
Մ . Գ . Գուլեւաճեան	55
Մ . Ա . Կիւմուշեան	110
Մ . Ստեփան ճէվահիրեան (Լիվըր- բուլտան)	350
Մ . Պէշիքթաշլեան	110
Մ . Ա . Գ . Յընտըլեան	27-10
Մ . Մըրմըրեան	110
Մ . Հաճի Յակոբ տաեը	110
	2497

Է՛յ հայր, նե՛ տերսինդ, միլեթի միգտե ինսանիյեթ տուլգուսու, զայրեթի միլեյե, վե մետենիյեթտե թեգատ տիւմ իւմիտի եօգ մու տուր. մեկէրչե շու նճա հայլարըն թրապոն տաղարընտան Նիլի միւպարեք գընըլարընտան, վե ին, կիլթերրա տաղարընտան չեֆգաթ ու մերհամեթ էլեթինի աչարագ, իզմիտ քեօրֆեզինի իհաթա իթմեքտե օլան տաղար տաղարընտան սեֆիլ ու բերիչան տիւ շէն գարտաշարը էլեթինի թու թմագլըղա միւսարաթ իլեմեսի, պիր ալեամեթի իւմիտ ու թեպեյեթպալաչա տեյիլ մի տիր:

Ղայրեթ ու ճեսարեթ ալընըզ, է՛յ հայր, միլեթեքարար, վե քեսպի իւմիտ ու մեներթեթ իտինիդ, ե... ֆագրուլար, զայր մեմուհ ու միւպարեք տուլգու թեւլերի, միսի թեւլերաֆ, ճիւմեմիդ գաւպինի պիր պիրինե ըսպթ ու թահրեթ իւլեմեքտե տիր:

Ումարըզ քի, շու հիմեթ վե շու զայրեթ հեր թարաֆտան աքս իտեթեք, մեր գուման պիչարեկեանըն իլերուտե մենֆաւթլարը իչին տախի թեսափուր իթմեքտե օլտուղումուզ պազը թեշեպպիւսաւ թըն իծրասընա տախի մուվաֆֆագ օլտուղ:

— Ատանտան փետրուար 27 թա, ըիլի ալտըղմըզ պիր մեքթուպ պատիլի թեշեք քիւրմիդ օլմուշ տուր:

Մեզ քիւր մերթուպա նեգարեն, իզմիտ գարիյեթի սեֆալ թեթինի նագլընը Մանգու մեթրտե օգուտու զլարընտան, չօզլար ըիգգաթա կեմիյեթ իտետե, իեանեթ ֆօրլամագ իչին պիր մերքեզ պուլունմու տըղընտան, պազը ֆողոքական հայլարըմըզ պեյնլերինտե պիր իեանե տեֆթերի աշմըշլար, վե պազը Սիսի Լուսաւորչա կանլար տախի հիսսեմենտ օլմարընյա տահա զեհտտե թեշվեգ օլունմուշլար, վե շմոթի հալ թօրլատըղլարը 469 1-2 ղուրուշտան 430 ղուրուշտան ալթթա թաճիլ թարաֆըմըզ չըգարմըշլար տըր:

Մեզ քիւր իեանե իչին թեշեք քիւր իտեն գօմիթենին ալալարը, Գեորգ աղա Միքայելեան, կարապետ աղա Բարսեղեան, վարժապետ Աւետիս Էֆենտի տեր Կարապետեան, Բովհաննէս աղա Թեւլալեան, վե կարապետ աղա Սիսի Գեորգեանտան միւրեթթեպ պուլունմուշ տուր:

Ումարըզ քի չեմոկլե գատար Ատանտուսաւորչական հայլարը սահիպ տուլգուլարը տախի շու ֆագիլեթին իծրասընա թեշեպպիւս իթմիլեթ տիր. լաքին, էկեր հենուզ թեշեպպիւս իթմեմիլեթի սե, եաքենտի պեյնլերինտե քեզալեք պիր գօմիթե թեշեքիլեթ քենտի զայրեթ վե համիյեթթեթինի իպրագ իլեմեթլի, վե եախօտ միւրատ իլեթթեթի իեանեթի Պիւլիւք-չարչըտա կարապետ աղա Բարսեղեանէ, Պեղեթթեմտե սաթթը Բովհաննէս աղա Թեւլալեանէ, վե Թերուտ գաբուսունտա հաճի Թալոք աղա Ֆերմանեանէ, վե Գեորգ աղա Միքայելեանէ

թեպեյեթ հիմեթ իթմեթինի ըեճալ տերիդ:

Մեզ քիւր իեանեթ հիսսեմենտ ան զաթլարըն իսիմլերի պուլար տըր:

Աւետիս աղա Ունճեան	Ղր.	50
Նաճար Թալոք աղա	50	
Գեորգ աղա Բարսեղեան	20	
Ֆարուլին աղա Էպէեան	45	
Գեորգ աղա Միքայելեան	45	
Մանուկ աղա Մուսղաճեան	47 20	
Վարժապետ Աւետիս Էֆենտի	20	
Թալոք աղա Մեւլեթեան	40-20	
Պատուելի Պ. կարապետ Մարգարեան	20	
Տիկեր պիր պատուելի	50	
Մ. Թալոք աղա Ֆերիկանեան	40	
Կարապետ աղա Գալաճեան	40	
Կարապետ աղա Բարսեղեան	40	
Մասթօրի Սթափրի	40	
Ստաթուսան	10	
Գրիգոր աղա Գաբրիէլ	10	
Կարապետ աղա Սիսի	10	
Խաչատուր աղա Աւետիսեան	5	
Գրիգոր աղա Մուսղաճեան	40	
Հաճի Մանուկ աղա Գուլումուշ	40	
Ֆարուլին աղա Ազատեան	40	
Սարգիս աղա Հաճընլը տեմիթի	40	
Տօնապետ աղա թեթի	5	
Օհան աղա Գեորգեան	5	
Խաչեր աղա Խաչերեան	5	
Բովհաննէս աղա Թեւլալեան	40	
Պաղճը Մուրատ աղա	5	
Ֆարուլին աղա Աթրփարմազեան	40	
Պեշ նեֆեր զեվաթտան	7	
Թեթի Արաշաւ աղա	40	
Գեորգ աղա Տօնապետեան	5	
Սիվազը Տօգթօր Նչան աղա	5	
Պիր գատընտան	5	
Մարտիրոս աղա Երիթեան	40	
Պիր գաշ զաթլարտան	9-20	
Սիսի Լուսաւորչական զաթլարտան	49-20	
Հաճի Ստեփան աղա թեթի	5	
Աւետիք աղա	2-20	
Թալոք աղա Պիթիպի	5	
Պիր զաթտան	5	
	469-20	

Պեյօղլու Ս. Երրորդուլին քիլիսե-	
սիթարաֆընտան	4,408
Փարիստեթի թօրլանան	220
Յ. Սեւլաճեան նամ զաթտան	25
Էսկի եթեթին	32,422
	54,544-20

Նաւը քի սեյլեթի պու մեպլաղըն շիւմ տիքի հալ 430 ղուրուշտա թարաֆըմըզ կեօնտեթիլի տիր. իմոթի, մեզ քիւր գօմիթե հազընտա, վե կեթեք զեվաթթ համիյեթթեթեան հազընտա իլհարը թեշեք քիւր իտերիդ:

Նե՛ գատար սեվիկպ վե իթթիլար իտեճեք հալ, պիր վաղըթ միլեթթիլ պիր թազըմ մեզհեպճե սօնու կեմեզ միւպա հասարա կիրիչեթ պիր պիրլերինի թահրիլ իլեմեքտե իթեն, շիմոթի իտե, թեթիլ մետենիյեթ վե զայրեթի միլեթ իպրաղըն, ալա մեզհեպ ֆարգը արա մազսըզըն, երկրեթ սաթ մեսաֆե տեն, իրիսթիեանա պիր պիրի իմտաւոր նա եթեթիլեթտե տիր:

— Հեմչե հիմիգտեն օլուպտա, ֆաւրիտե հեթիլեթ թահիլ իթմեքտե պուլունան Պետրոս Էֆենտի թիւրապեան մարիթթիլեթ թօրլանըմը օլան 50 ֆըրանգ, եանի 220 ղուրուշտա տախի մա թեշեք քիւր պեան իտերիդ:

ԷՄԹԱԱՅԸ ՏԱԽԼԻԹԹԷ

	օգգասը	ղրշ.վր.	ղրշ.վր.
Մանուկիյե	110-		
Աֆիօն բրիմօ	250-	235	
Մաղը սիյահ	45-		
Մաղը աղլազ	8-20	9-	
Կարաղը Անաթօլու քիլիլ	6-20		
Կարաղը » երչանմըշ	12-	14-	
Ճէհրի բրիմօ	12-20		
Քիթթե բրիմօ եարազ	28-		
Բամուզ Ատանա	44		
» Կէյլե պիրինճի	121-		
» Սարրուլթ	4020		
» Աճէմ Բուսիա	401-		
Քէօթայիս	45-		
Թիֆթիք վան	20-	24-	
Թիֆթիք Էնգարե բրիմօ	50-	58-	
Անիսոն Անատօլու	4-20		
» Բուլեթի	4-		
» Սաղըղ	7-20		
Պալ մումու	24-	25-	
Սալեպ	14-	15-	
»	7-		
Գօլուն տէրիսի Բլէր	6-20		
Քէլի » թիլիլ »	40-	40-20	
Գօլուն տէրիսի Իթինճի	5-20		
Պիրինճի գօղա գուրու	160-		
Իթինճի »	155-		
Ֆիլաթիլ պիրինճի	500-	550-	
Տէմրտաշ չէթի	500-		
Կիւրճի իթէյի Օլգա	500-		
» » Գարապազ	250-		
» » Նօսիսի	550-		
Թայլան քիլե	58-	40-	
» Տուրօ Բուլեթի	25-		
Գըզըմ թունա	50-		
» Բուլեթի	20-		
Իսմայիլ	58-	59-	
Արիա Իպրայիլ	42-	44-	
Արիա Բուլեթի	44-		
Գօգօրօզ	48-		

ԷՄԹԱԱՅԸ ԷՃՆԷՊԹԹԷ

	100 օգգասը	ղրշ.վր.	ղրշ.վր.
Գանլե պիրինճի	1000-20		
» Իթինճի »	850-	900-	
» Իւչիւնճի »	780-20		
Թօղ չէթէր ֆրանզ 44 օգգասը	250-	252-	
Շէթէր Հօլանտա »	240-	254-	
Գալայ »	660-	670-	
Չէլիք Իթի 00 »	475-	480-	
Չէլիք պիր 0 »	490-	475	
Թիմուր, չըպուզ			
Եասը Եուվարազ »	68-	70-	
Թիմուր Եարմա չի-			
վիլիք »	72-	75-	
Սաճ Նիւմէրօ պիր-			
տեն 14է գատար »	445-	420-	
Թէլ չեմպէր »	90-	92-	
Մօր պազամ »	60-	65-	
Չաճը գըպըղ »	47-	48-	
Շապ Նիկիլիլ »	70-		
Կէօղ թաշը օգգասը	5-20	6-	
Չիլիլ »	125-	150-	
Գըրմըզ չարապիսօր »	64-	65-	
Գըրմըզ քիլեճիսօր »	42-	45-	
Պիպէր »	5-20		
Նըշաւոր »	61-		
Թէնեթ իսալ մարգա չիֆթէ			
սանտըղ »	538-	540-	
Բօմ Նիկիլիլ կալօն »	44-	42-	
Բօմ Աթրիպա »	9-		

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԻԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՅ Ե. ՓԱՆՈՅԵԱՆ
ԼԷՎԱՆԹ ԷԲԵԱԼՏԸՆ ԹԱՊԱՆԷՍԵՆՈՅԷ
ԳԵՇՕՂԱՆԵԱ ՅՈՂԲՈՒ ԵՈՂԵԱ, ՅՈՐՅՈՂԵԱ ՄԵՅՈՂԵԱ
ՊԱՆԵՐԼԷՐ ԻՄԵՐԵՐԵԱ ՆԻՄԵՐՈ 467 .